

[Hans Larsen.]

mod stofforbruget her i landet end ved at udbygge fængsler og lukkede afdelinger på sygehusene.

Kjeld Olesen: Jeg vil tro, at adskillige her i tinget har det på samme måde som jeg, at man faktisk føler, at dette problem vel nok er det sværeste spørgsmål, man har skullet tage stilling til, og jo mere man har lyttet til eksperter, og jo mere man har talt med repræsentanter for hashbrugerne, jo mere forvirret er man i virkeligheden blevet.

Jeg har søgt ligesom at trække et par ting ud af alle de påvirkninger, man har været ude for, og jeg har søgt at stille mig selv et bestemt spørgsmål, nemlig dette: er hashen kommet for at blive; eller hvad? Og hvis man skal søge at besvare dette spørgsmål, så tror jeg, man må se tingene i øjnene og erkende, at den er kommet for at blive. Hvad er det, vi ser i dag? Vi ser såvel brugere som misbrugere trives i miljøer, som de flygter ind i, og så er det så let for os at fordømme og sige, at her er jo i virkeligheden tale om eskapisme, om virkelighedsflugt, og at være forargede; men det afgørende er vel, at de, der gør det, føler, at der er grund dertil. Jeg synes, vi skal lægge mærke til, at denne gruppe, disse miljøer, er hastigt voksende. Jeg lagde mærke til, at i det sidste indlæg blev der talt om, at nu fandtes problemet også ude i landsognene. Det er grupper, som vi herindefra i virkeligheden har kriminaliseret, og derved gør vi dem yderligere isolerede og skaber yderligere en reaktion imod samfundet. Hvor man i dag forhandler hash, forhandler man samtidig de hårde stoffer, og så er konklusionen let: så ser vi forbindelsen, siger man, og så ved vi, hvad der skal sættes ind. Ja, det er klart, at vejen er lettere fra det ene til det andet, når der i dag foregår denne sammenblanding. Jeg ved, at det er under næste punkt på dagsordenen, vi skal tale om strafferammen, men jeg håber, jeg kan få lov til blot at sige, at jeg er noget forurologet over lovforslagets udformning, ikke hvor det gælder dette med at ramme de store og pengesterke bagmænd, men fordi det psykologisk og reelt vil smitte nedad. Meget tyder på, at den overvejende del af hashbrugerne sam-

tidig under større eller mindre former er hashsælgere, uden at der er tale om store fortjenester. Jeg er bange for, at vi kommer i en dobbeltstilling. Jeg synes, det er meget relevant, når nogen har sagt: hvordan var det i USA med forbuddet i 1920'erne — og før fik vi jo allerede med luftpost en lille påmindelse herom.

Så spørger man sig selv: går du ind for, at hash skal frigives? Jeg tør ikke i dag stå her og svare et entydigt ja, men jeg vil gerne sige, at jeg tidligere er gået yderst skarpt imod en frigivelse. Men efterhånden som man kommer ind i tingene, bliver man usikker, og ud fra det, jeg i dag kan vurdere, er min holdning nærmest i retning af, at vi bør frigive hash. Men jeg mener, at vi må vide mere, og den undersøgelse, som vi diskuterer på grundlag af i dag, dækker efter min mening ikke tilstrækkeligt. Jeg tror, det er vigtigt, at vi undgår at slå miljøer i stykker; vi skal ikke lukke og smide på gaden dér, hvor man har søgt at etablere et sådant miljø. Det, vi skal gøre — jeg ved, andre har været inde på det — er at give lokalemuligheder for de pågældende, så de kan skabe deres egne miljøer, hvor de kan være helt sig selv uden pres om forskellige aktiviteter, det, nogle kalder for de sunde aktiviteter. Jeg tror også, at man derved kan yde en betydelig mere effektiv indsats end tidligere imod de hårde stoffer. Vi er desværre vant til at generalisere, og mange overser, at langt den største del af hashbrugerne er folk, der erkender faren ved de hårde stoffer og selv bevidst arbejder imod den.

Det har flere gange været fremhævet, at det ikke er nok, at vi bare lovgiver, men at vi også må stille os selv spørgsmålet: hvorfor er det sådan? Dér har nogle nævnt hjemmene, andre har nævnt skolen, og man kan nævne samfundet i al almindelighed. Det har jo noget at gøre med at kunne kommunikere med andre, det har noget at gøre med at blive accepteret, det har noget at gøre med at føle tryghed og føle, at man kan realisere sig selv, og dér vil jeg bare sige dette, at det er ikke noget, der kan kaldes for tom lyrik, som skal behandles uden for denne sal. Jeg mener i virkeligheden, at hvis vi bare beskæftiger os med de punkter på dagsordenen, vi har her i dag, så har vi gjort tingene meget, meget